

A NAGY LÖTTY,

avagy szülinap
a bábszínházban

75

éves a Szegedi
Bábszínház

SEITE 10
KULTURTERME

írta Kollár Árpád
illusztrálta Grela Alexandra

A NAGY LÖTTY,

avagy
szülinap
a bábszínházban

75 éves a Szegedi
Bábszínház

I.

Mintha egy hatalmas cethal gyomrában, zsvivaj szűrődik a szegedi bábszínház nagytermébe. Kint, az **előtérben** türelmetlenül tolonganak a gyerekek. Locsognak, kacagnak, lökdösődnek.

Néha rákezdnek a boldog születésnapot dalra, néha megcibálják egymás copfját.

A bábszínház előtérben matrózokat, vízi lényeket, hullámokat, világítótoronyokat festettek a falakra.

Egy-egy erős felnőtt hang megpróbálja lecsillapítani a morajlást. De az csak olyan, mintha féltéglát dobánának a folyóba, még jobban meglöki a hullámokat.

Késik az előadás.

A zsinórpadrás a színpad fölött kiképzett, húzó szerkezettel felszerelt tér, melyben a díszletek köteleken lógnak. A szegedi bábszínház zsinórpadrása 2021-ben újult meg.

Odabenn, a **színházteremben** vaksötét, zizegő feszültség. Nem az a bemutató előtti friss izgalom, inkább a pánik, amit a kishajó kapitánya érez, ha feléje sodródik egy nagy hajó.

Valaki sopánkodik odafenn a **zsinórpadráson**, valaki sápiózik ugyanott.

A sötétben folyadék hullámoz. Evezők csapását hallani, bárka suhanását, matrózok káromkodását. Az öregebb matróz rumos hangon rákezd egy dalra, amire a fiatalabb hamisan kontrázik:

- Általmennék én a Tiszááán..., de jarévéeész nem víísz ááát...

- Majd ááát viszneek jahalááászok vagyahajóóós legééények...

Odafentről, a zsinórpadrásról János Vitéz huszáros hangja szakítja félbe a dalt.

- Ki az? Te vagy az, Hány? Visszajöttél? Te vagy az vagy nem az vagy te? - kérdezi reménykedve.

- Én vagyok én! - így a fiatalabb matróz.

- Nem, nem! Én vagyok én! - torkolja le az öregebb.

A nézőtéren egyszerre 120 gyerek fér el. Ha minden gyerek nyakában ül egy másik, akkor 240 és így tovább...

Ekkor felcsattan Lumi, a színház legrégebbi reflektora. A fénykörben megjelennek a kalóz ikerbábok, Vázsony és Pula. Boldogan hajókézik a nézőtér közepén.

Víz hullámzik a székek között, víz nyaldossa a színpad

szélét. Vagy valami olyasmi.

- Ó, jaj, csak ti vagytok azok, ti széltolók?! - szól János Vitéz csalódottan.

- Kár, hogy nem Hányék!

Ezek ugyan nem húznak ki minket

a vízből! - teszi hozzá fénycsóválva

Lumi, a reflektor is.

- Ember a vízben! -

kiáltanak a matrózok egyszerre.

Keresik a fuldokolót, szinte

kiugrik a szemük. - Hol? Merre?

- Nem is úszni

- De nem is tudunk úszni! - kap észbe Pula.

- Mivaaan? - bámulnak értetlenül.

- Milyen képet kell kihúzni ebből a nézőtérből?

- A pácból? A bábszínházat? - így Vázsony.

- Nem is tudtam, hogy a bábszínház be van pácolva,

mint egy sonka! - úgy Pula.

- Jaj, mondtam Jancsi, hogy ezzel a két vízfejűvel nem sokra megyünk!
- No, inkább azt mondjátok meg, hogy a többi bábot nem láttátok véletlenül? – kérdezi János Vitéz.
- Igen, jött ez a nagy lötty és mindenki felszívódott! Mindenki! Katasztrófa! Mi lesz így a születésnap előadással?! – pánikol a reflektor.
- De, egészen véletlenül láttuk őket! – felelik kórusban a kalózok.
- Hurrá! Hurrá! Meg vagyunk mentve! – éljenez a zsinórpadlás.
- Egész véletlenül ott úsztak el mellettünk az úszóháznál. A díszletekkel együtt mindenkit elvitt az áradat...

Vázsony és Pula ikerbábok a 2013/14-es évadban szerepeltek a Rév Fülöp című előadásban.

Lumi, a reflektor odahajol János Vitézhez. Mormognak, susmorognak. A fény egyre gyengébb és komorabb lesz. Aztán felsóhajtanak, mint akiknek nincs más választásuk.

- Jó hírünk van! Tiétek a főszerep!

Dobpergés, vakító fényár!

- Hurrá! Enyém a főszerep!

- Nem neked hurrá! Enyém a főszerep!

A **kalózkod** marakodni kezdenek. Az egyik a másik mögé kerül, a hajópadlóba döngöli. A másik az egyik fölébe kerekedik, az árboc köré tekeri. Irtózatos csetepaté.

Csak egy maradhat.

Vázsony cselesen a vízbe löki Pulát. Diadalmasan meghajol, várja a főszereplőnek járó tapsvihart. De elfelejtette, hogy össze vannak kötve, így az ikerbábja maga után rántja. Irdatlan kapálózás, fuldoklás, prüszkölés, jajveszékélés.

János Vitéz a bárkába
ugrik a zsinórpadrásról,
hogy kimentse őket. De azok
folytatják a birkózást, alábuknak,
bugyborékolnak.

Egy pontypatkóba kapaszkodva
bukkannak föl újra!

Igen, pontypatkó úszik az árral.
Meg irdalt harcsaderék, meg főtt
ikrasziget. Meg némi hagyma,
sulyom, erőspaprika uszadék.

A gőzölgő lé olyan piros, akár
a huszárbáb sujtásos mentéje.
Vázsony halszállkát húz ki a
szájából. Pula megnyalja az
ajkát, és habzsolni kezdi a
vizet. Vagy mit.

Teli szájjal, egymás szavába vágva kiabálnak:
- De hiszen ez...
- ...ez az árvíz nem is víz...
- ...ez a nemvíz halászlé...
- ... valódi passzírozott...

- ...szegedi halászlé!

- ÁRHALÁSZLÉ!!! HURRÁ!!! -
kiáltják egy emberként, vagyis
bábként.

Még ilyet! János Vitéz a lébe
meríti a csákóját. Jé, ez a
két kótyagos rumoshordó
mégsem beszél félre.

A szegedi halászlé nem
tévesztendő össze a bajai
halászlével, miként ●
a szegedi bábszínházzal sem.
A szegedi bábszínház nem
passzírozott, de ettől még
nagyon finom.

Szegedi halászlében úszik a szegedi bábszínház!

Az történt, hogy szülinap történt. Volna. De csak volna, és ez volt a baj!

Hetvenöt éves lett a szegedi bábszínház. A bábok hosszú hetek óta készültek a nagy napra. Susmorogtak, szervezkedtek. Hálából meglepetés előadást terveztek a bábosoknak, amire meghívták a gyerekeket is.

Titokban ruhát varrtak, díszletet újítottak, kelléket javígtattak, szöveget írtak és bifláztak a pincében.

Kövér Béla 1946-ban alapította és építette Szegeden cserkészársaival a Kamara Bábszínházat. Így lett a szegedi Magyarország második legrégebb állandó hellyel rendelkező bábszínháza.

Mi másról szólt volna a darab, mint magáról a szülinapos színházról. Nagy idők tanúja, a nyugdíjas báb, János Vitéz volt a rendező. Lumi, a színház legöregebb lámpája a dramaturg. **Háry János** kapta az egyik főszerepet, a Hókirálynő a másikat.

A csoport 1946-ban egy időre felvette a Háry János nevet, ami nagyon fájt János Vitéznek.

Erik és Ragnar szintén ikerbábok, a Szemüveges szirén című előadáshoz készültek gyerekrajzok alapján.

Színpadra lépett volna mindenki, aki csak megfordult erre felé. Toldi, Lúdas Matyi, Csipkerózsika, Vitéz László, Kinizsi, Tündér Ibrinkó, Árgyulus királyfi, **Ragnar és Erik**, Pinocchio, Kacor király, sőt a csirkák, a kérészek és a dzsömblik is...

Mindenki, kivéve a rumissza kalózokat, akik próba helyett a Vígmatróz úszóházon lebzseltek.

Minden készen állt az előadáshoz. Csak be kellett volna engedni a gyerekeket és lecsalni a bábosokat az emeletről.

De, jaj, az utolsó pillanatban mindent és mindenkit elvitt ez a furcsa áradat!

Elöntötte a pincét, a raktárat, a színházat. Elúsztak a díszletek, elúsztak a kellékek, elúsztak a szereplők. Sodródott Vitéz László, Misi Mókus, Mátyás király. Örvénylett Gül Baba, kapálózott Csipkerózsika, párnacihán lebegett Holle anyó. Lova sörényébe kapaszkodva úsztatott Hány János. Még a színház bárkáját is vitte a víz...

Hetvenöt év alatt több, mint száz bemutatójuk volt. Játszották a Muzsikás Jankó szerencséje, a Bagdadi tolvaj, a Csalavári Csalavér, a Kis Mukk, a Jóka ördöge, a Rátóti legényanya, A kis boszorkány, A nádszálon szippantott tündér, a Szabin nők elrablása, A csodafa, A százéves kislány és a Borsszem Jankó darabokat is.

Egy darab szereplő sem maradt a darabhoz. Csak ez a két belpoklos kalóz,
akik most jóízűen szürcsölték a halászlévet a nézőtérén.

Igen, a halászlé...

Nos, az történt, hogy senki sem vette észre, hogy lyukas a bogrács.

A bábszínészek is megünnepelték a születésnapot az emeleti társalgóban.

Hatalmas bográcsban **halászlévet** főztek, hiszen
a kávénál csak azt szerették jobban.

Öntötték a bográcsba a vizet, dobálták a pontypatkót,
szetelték a hagymát. Örülten szórták az örölt
paprikát. Rotyogott a lé, de sehogy sem akart
megtelni a bogrács. Hiába hordták bele vödörszám
a vizet...

Az I. Magyar Országos Bábszínházi „Na, Ez
Halászlé!” Halászléfőző Versenyen mutatták be
ezt a könyvet 2022-ben.

Kellék bogrács nem való
nem kellék szülinaphoz.
A halászlé csak áradt és
áradt kifelé a lyukon,
lezúdult a lépcsőn és
elmosta az előadást.

A bábszínházban néha
történnék hihetetlen
dolgok. Nem is,
a bábszínházban minden
nap hihetetlen dolgok
történnék. Nincs olyan, ami
ne történhetne meg. Egy
valami mégis. Olyan nincs,
hogy elmarad az előadás!

Aki képes az Óperenciás tengeren is
száraz lábbal átkelni, azon nem fog ki
a halászléár. János Vitéznek sürgősen
új társulatot kellett gyűrnia a maradék
Vázsonyból és Pulából.

A gyerekek türelmetlenül zibongtak,
nem volt idő szerepet tanulni, próbálni,
beöltözni.
Improvizálni kellett!

- Improvizálnotok kell a színpadon! – magyarázza János Vitéz.
- Az meg mi?
- Amikor azt csinálod, ami csak az eszedbe jut...
- Nagyszerű! Mi mindig azt csináljuk!
 - Nekem eszembe jutott, hogy elvitorlázok a világ végére... – ábrándozik csámcsogva Pula.
 - Nekem meg, hogy horkolok karácsonyig... – gyakorolja a színészmesterséget Vázsony.
 - Nem jó! A bábszínházról kell! – instruálja őket Lumi.
 - Nem lehetne inkább a Vígmatrózról? A színházról nem sokat tudunk... – próbálkozik Vázsony.
 - Nem, nem, most a színházat kell eljátszani...

- Jó, akkor én leszek a bábszínház! – nyomja a lé alá az egyik kalóz a másikat.
- Nem, én leszek a bábszínház! – bokszol a másik kalóz az egyik bordái közé.
- De a bábszínház nem egy sonka, ugye? – bizonytalanodik el Vázsony.
- A sonka unalmas, csak lóg a szögön, aztán megeszik... – fintorog Pula.
- Nem, nem! Azt kell megmutatni, mi történt a bábszínházzal hetvenöt év alatt...
- Jé, már olyan öreg lenne? – így Pula.
- Nem hiszem! Aki öreg, az ráncos és bottal jár, de a színház csak egyre fiatalabb... – úgy Vázsony.
- Mert gyerekeket eszik! – csap a homlokára Pula. – Már értem, miért hordják ide azt a sok gyereket...

EMLÉKTÁBLA

- Én is pont hetvenöt éves vagyok és nem eszem gyereket! – tiltakozik János Vitéz
- Hát, te pont olyan rozoga is vagy... – pimaszkodik Pula. János Vitéz dühösen a kardjához kap, de lehanyatlik a keze:
- Nem fog menni, Lumi! Átkeltem az égig érő hegyen és az Óperenciás tengeren... Megküzdöttem zsvánnyal, törökkel, óriással, oroszlánna... De ez a két idióta kifogott rajtam!
- Na jó, nektek csak úgy ne jusson eszetekbe semmi! – csattan föl Lumi. – Majd mi megmondjuk, mi jusson az eszetekbe! Ürítsétek szépen ki a fejeteket és...
- Na, az nem lesz nehéz nekik! – kacag János Vitéz.
- ... és figyeljetek ráink! Mi gyorsan elmeséljük nektek a bábszínházat, ti meg eljátsszátok, ha bejönnek a gyerekek. Világos?!

II.

Koncentrált fény vezeti a tekintetet. Hegyi forrás vetül a színpadra, azon hánykolódik a bábok **bárcája**. Az öreg reflektor mesélni kezd...

„Minden nagy folyó forrásként indul, és hosszú utat tesz meg a torkolatig. A szegedi bábszínház olyan, mint a Tisza. A forrás után sziklákat kerülget, nehéz terepen keresi medrét, irányát. Bár lelkesen csobog, még nem tudni, mi lesz belőle...”

- Összezavarodtam! Most a színház az egy folyó vagy sonka vagy kép? – kotyog bele Pula máris a mesébe.

- Nem dumál! Csendben figyel, közlegény!!! – ránt kardot János Vitéz.

A színház korábbi emblémáját Koós Iván tervezte. A Tisza hullámain csónak ring, benne áll a bábos Kisinas csíkos trikóban. Kezében egy zászló, amin a bábszínház neve olvasható. Az intézmény logója ma egy kishajó.

„Egyre több patak táplálja, megerősödik, kiér az alföldre. Vízükre kitáruul, sodrása meglassul, hordalékát lustán leteszi. Végül ágakra szakad és a Dunába torkollik. Óriássá lesznek ők ketten, medrük megmélyül, partjuk kimagaslik. Így haladnak együtt tovább a nagy cél, a tenger felé...”

- Ember a vízben!!!

Pula újra félbeszakítja a mesét. János Vitéz az oldalához kap, hogy kettéhasítsa, de meggondolja magát. Egy is sok belőle, nemhogy kettő. Meg tényleg, valamit visz a víz...

A patakban egy ember, nem is, csak egy fej, nem is, csak egy kalap sodródik az éles sziklák között. A profi vízügyi szakemberek kiemelik a kalapot. Vázsony durván Pula fejébe nyomja. Az visszadobná a vízbe, de a huszár int, hogy csihadjon:

- Egy cserkészkalap! Ez a kellék kell még az előadáshoz!

A fény pontszerű lesz, majd lassan tágulni kezd...

„A bábszínház születése nem volt könnyű. De melyik születés az? A szegedi Regöscserkészek sátrat állítottak, tüzet raktak, faragtak, csomózni tanulnak. Néhányan báboztak is. Ott kezdődött a történet, az a kis csapat volt a forrás. Mindent maguk készítettek. A bábokat, a kellékeket, a paravánt. Mit játszottak? Vitéz László unokái, Űst Ubul és Verj Elek voltak a sztárok akkoriban...”

- Én vagyok Verj Elek! – kurjantja Vázsony. –
Nézzétek, jól megimprovizálom Pulát!

Nem hazudtolja meg a művésznevét,
az evezővel odasóz a társa fejére. Pulát sem
kell félteni, visszaimprovizál Vázsonynak.
Halálosan elégedettek, testhezállónak érzik
a szerepet...

A Szegedi Városi
Római Katolikus Dugonics
András Gimnázium 82. számú
Zrínyi Miklós cserkészcsapatának
tagjai 1942-ben mutatkoztak be
bábelőadással a csapat előtt.

„A háború alatt mindenük elpusztult, csak a paraván maradt. Mégsem adták föl. A színház nem épület, nem díszlet. Sokkal több annál! Ott játszottak a városban, ahol tudtak. Alagsorban, ebédlőben, tornateremben... A piaristáknál aztán otthonra leltek. Társulat lett a cserkészcsapatból: Háry János Bábszínház. Jancsink kapta a főszerepet a **megnyitón**. Ott, azon a szikrázó, karácsonyi napon született meg a szegedi bábszínház...”

- Daliás idők! – emlékezett János Vitéz. – Színpadot ácsoltunk, díszletet festettünk, kelléket kalapáltunk, szórólapot rajzoltunk. Lumikát, ezt a vén bádogbögret is **mi szereltük** össze!

Megpödöri a bajszát és mormogva hozzáteszi:

- Csak az a név... Csak azt tudnám feledni! Voltak ott huszárosabb huszárak is annál a hengegő álhuszárnál!

Az ünnepélyes megnyitón a *János Vitéz* című előadást játszották 1946. december 24-én a Piarista Gimnázium rajztermében. A következő évadot már az alagsorban kialakított színházteremben kezdték meg.

Kövér Béla sajátkezűleg készítette a lámpák többségét, így valószínűleg ő volt Lumi, a reflektor apukája is.

Patakká duzzad a forrás. Valami lebeg a felszínén.
A matrózok alámerítenek, ázott papírlap, Pula silabizálja...

- Híííj..., jööö... jááá..., bööö..., bammm..., eööö...

„HIÁBA MENEKÜLSZ, hiába futsz gondjaid elől, a boldogságot csak a Kamara Bábjátékban, a Piarista Gimnáziumban talárod meg. Ezt írták a **plakátjukra**. Nyolcadikos gimnazisták, sugárzik belőlük a tenni akarás. Vitéz Lászlót, Toldit, Ludas Matyit, Hány Jánost játszottak a gyerekeknek. Nehéz időkben sok nevetést adtak, meg zsíros kenyeret. Végül mégis elfutottak. Menniük kellett a kamarából, elapadt a lelkesedés vize, a társulat **feloszlott**.”

A bárka megfeneklik, pislákoló fény. A derengésben kivehető, hogy a matrózok gyakorolnak. Vázsony kalapáló mozdulatot tesz, Pula a levegőbe rajzol a kezével...

Plakátszöveg ugyanebből az időszakból: „Felhívjuk Szeged városának közönségét, hogy szívvel, lélekkel álljon a művészi pártütők közé, akik abból a célból szervezkednek, hogy telt házat biztosítsanak a KAMARA BÁBJÁTÉK minden előadására. Kamara Bábjáték a Piarista Gimnáziumban.”

A Piarista Gimnáziumot államosították, így helyhiány miatt a társulat 1949-ben feloszlott. A színház a létéért küzdött, Kövér Béla lelkesedése vitte tovább az ügyet.

„Mégsem apadt el az teljesen, csak alábukott. A bűvópatak föld alá bukik, de újult erővel tör elő, ha olvad a hó. Buci bácsi kitartott, kilincselt, szervezett, **verbuvált**. Évek teltek el, míg a Kamara Bábshínház újra megnyithatott egy cifra ház nem cifra **termében**. Vakolni kellett, falazni és hegeszteni. Zsinórpádlást ácsolni, díszletet festeni. A falba lyukat vágtak, az lett a pénztár. A **félemelethez** vaslétrát támasztottak...”

- Emlékszem arra a létrára, onnan zúgott le Róbert Gida! – rikkant János Vitéz.

„Igen, a gyerekek sem maradtak ki a mókából. Buci bácsi fia játszotta Róbert Gidát. Egyszer hanyatt esett a létráról. Zuhanás, puffanás, síri csend. Mintha víz alá bukott volna, oly hosszan nem kapott levegőt. Ez volt az első, nagy találkozás a bábshínházzal. Micsoda lélegzetelállító előadás! De a fejjépet is a gyerekek kezelték...”

Kövér Béla egy időben Szeged legnagyobb vállalata,

a DÉLÉP személyi igazgatója volt. Megegett, hogy onnan verbuvált színészeket.

Sok hányódás után 1954-ben nyílt meg a Kamara Bábshínház a Dózsa György utcában.

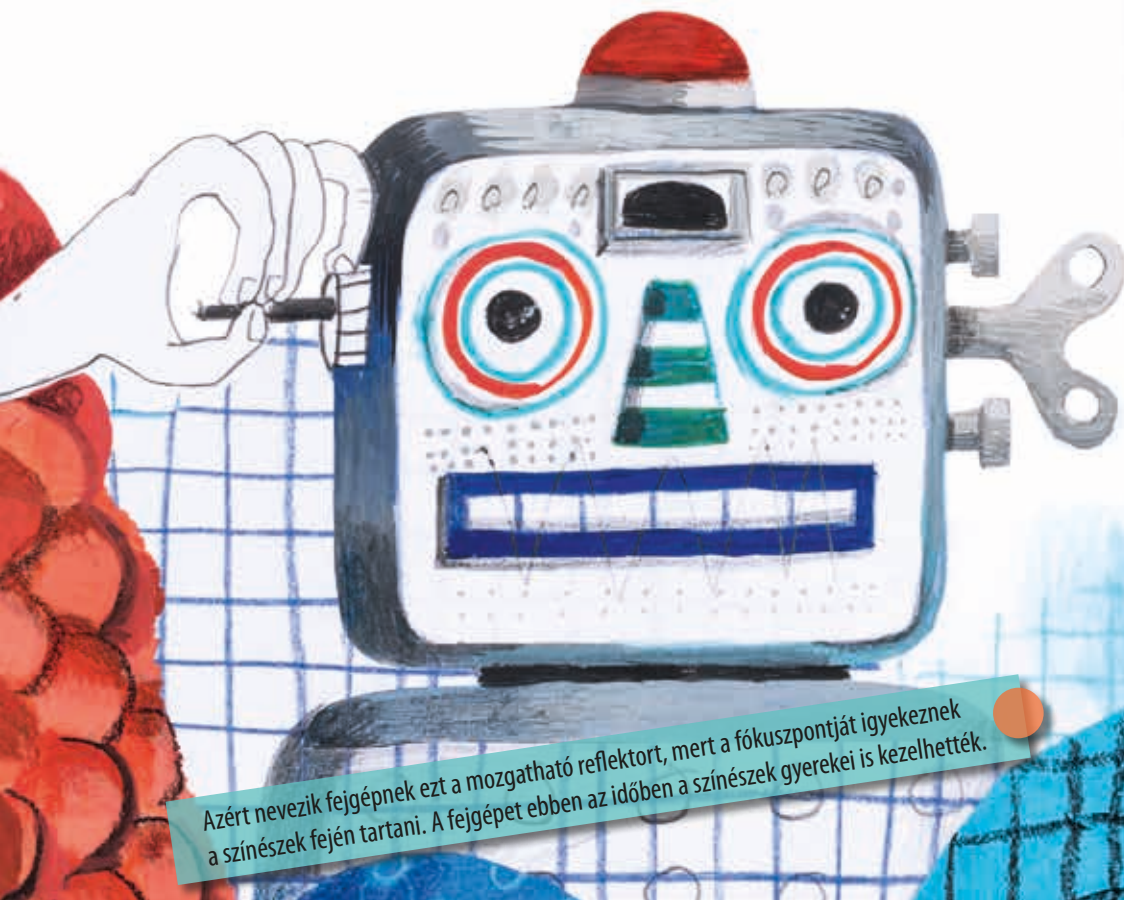
Kivételesen nem a János Vitéz, hanem Szilágyi Dezső Mackó Mukik című darabja volt a nyitó előadás.

A félemeleten lévő technikus nem látott rá a színpadra, ezért periszkóppal követte az előadást.

Pula tátott szájjal hallgatja a történetet. Vázsony föl-kúszik az árbóckosárba Róbert Gidát gyakorolni. Hanyatt akarja vágni magát a magasból. A fejtű hallatán mindketten bezsonganak:

- A fejtű az meg mi a rettenet?
- Nem és nem! Nem hagyom, hogy egy géjtű jusson az eszembe...
- Nyugalom! Az csak egy lámpa, amit a gyerekek irányítanak – kacag János Vitéz.
- A fejtűvel???
- Dehogyt! A színész fejére **világítanak vele**.
- Uncsi! Azt hittem, egy roppant forgómorgó robotfej... – szontyolodik el Pula.

Azért nevezik fejtűnek ezt a mozgatható reflektort, mert a fókuszpontját igyekeznek a színészek fején tartani. A fejtűt ebben az időben a színészek gyerekei is kezelhették.

Kérészek cikáznak a bárka körül, ami egyre szélesebb folyón hajózik.
A matrózok rémülten csapkodnak, nagy, vérszívó szúnyognak hiszik őket.

„A tiszavirág három évig vár a mederben, míg egy napon kirajzik onnan.
Előadás előadást követett. Jöttek a gyerekek és jöttek a felnőttek. A társulat vitte
a paravánt faluról városra, **városról falura**. Zászlójukon a jelmondat:
Ha törik, ha szakad, a kultúra terjesztve lesz! Nem tört,
nem is szakadt. Duzzadt és kanyargott harminc hosszú éven át a színház folyója...”

- Jaj, uncsi... Mindig ez a vizes dolog. Sovány patak így,
kövér folyó úgy... Semmi csihipuhi,
semmi **akció!** – ásítózik Vázsony.

- Nézzétek, kövér folyó vagyok! –
düllesztí ki hasát Pula.

- Majd lefogyasztalak én! Lenyesegetlek,
te pimasz... –
ront neki az öreg huszár.

Kövér Béla elhíresült mondata olvas-
ható ma is a színház falán.

Az úgynevezett tájolás során nemcsak dél-alföldi telepü-
léseken, de Vajdaságban is sokat játszottak.

Vázsony a vásári bábjáték nagy rajongója, példaképe Vitéz László, akinek
valahogy mindig a keze ügyébe akad egy bunkósbot vagy palacsintasütő.

Harsona szakítja félbe a csetepatét, tűzijáték, konfetti...

„Akció kell? Hát legyen! A társulat kihívta a kamarát.
Buci bácsi terminátorként harcol a színházért és győz.
Új korszak kezdődik.

A **táblát** végre egy igazi színház épületére tehetik ki. Vadonatúj nagyterem, előtér, pénztár, zsibongó, ruhatár, világosító, díszlettár, műhely, kelléktár és zsinórpaddás... Örület!!!

Kövér Béla
bábszínházat
keres...

A címfestő által üveglapra festett, régi Szegei Bábszínház embléma ma a lépcsőfordulóban látható.

„Nézzetek csak körül! Itt vagyunk, abban a **teremben**. Most is beleborzongok, hogy a sok hányódás után révbe értünk. Végre lett egy igazi otthonunk! Na, és melyik darabbal **nyitottunk**? Vajon ki volt a főszereplő...?”

- Hát a János! A híres, nevezetes Hány János!!! - röhögnek visítva a matrózok, és már iszkolnak is a csapások előtt.

Visításra visítás a válasz odakintről. Nem cethal, már ostromlott vár a nagyterem. János Vitéz az ajtóhoz ugrik, megtámasztja a kardjával...

- Siess, komám!

Nem tudom sokáig tartani!

A fény körbejár a teremben...

1987-ben adták át azt a korszerű színházat, melyben a társulat jelenleg is működik. A színháztermet Bakonyi Tibor, a nézőteret Szekeres Mihály tervezte.

Az új épületet természetesen a János Vitéz című darabbal nyitották meg.

Hideg fény, visszhang, csend...

„Minden korszak véget ér egyszer. Itt hagyott minket **Buci bácsi**... Hihetetlen, hiszen ő mindig is itt volt nekünk... De a sodrást nem lehet megállítani, tovább kell játszani a gyerekeknek. Aki egykor Róbert Gida volt, a **fia vitte tovább** az ügyet. Ő megtartotta a színházat...”

Közben levonul a halászléár. A nézőtér olyan tiszta, mintha mi sem történt volna. A matrózok nem veszik észre a változást. A reflektort figyelik, feszületen várják a történet végét...

1994-ben elhunyt Kövér Béla. A színház tisztelgésül 1996-ban felvette az alapító nevét.

Dr. Kövér Béla-igazgató Róbert Gida-jövő igazgató

1995 júliusában Kövér László lett a Szegedi Bábsház igazgatója.

„Régen a színészek munka mellett báboztak, idejüket, erejüket, pénzüket áldozták. De felnőtt a színház és **önálló** lett. Mint a gáton átbukó víz, tovább terjedt az épületben. A nagyteremnek kistestvére született, a **Kamara**.

Az új részben végre az öltöző, az iroda és a műhely is elfért. Nem volt megállás! Megújult a repertoár, létrejött

a szegedi
bábfesztivál!

FESZTIVAL

Az ötven fős Kamaratermet 2009-ben nyitották meg. Ha a teremben mindenki szorosan egymás mellé áll, akkor száznál is többen férnek be, de ha...

Szeged Megyei Jogi Városi Közgyűlése 1993-ban alapította meg az önálló Szegedi Bábszínház intézményt.

A Szabadkai Nemzetközi Gyermekfesztivállal együttműködve 2010-ben rendezték meg az első báb fesztivált Szegeden.

Rengeteg próba, előadás, utazás. Az új kihíváshoz hivatásos társulat dukált. Ha született itt már báb és reflektor, akkor születhet bábszínész is. A **bábszínképző** stúdióban fiatal színészeket neveltek, akik aztán a társulathoz szegődtek. A bábkészítő tanfolyamon pedig...”

- Azt én! Azt én! A bábvarrást én játszom! Jó lesz így, Rendező Úr? – rikkant Vázsony és elővesz egy hatalmas tüt. Döfködni kezdi Pulát, aki jajgatva menekül.

Tengernyi víz vetül a színpadra. A habokban feltűnik egy hatalmas, gülüszemű hal, hátán két csíkos pólós alakkal. Vázsony rémülten felé szúr, Pula iszkol fölfelé az árbócon...

„Annyi mindent kellene még mesélnem... Nemrég **új kapitány** és új fedélzetmester érkezett a társulathoz. Mint egy zsilipet, megnyitották a színházat a város felé. Óriásbábokkal járják a Tisza-partot, óvodákat látogatnak, fát ültetnek, játszótérrel takarítanak, halászlevet főznek. Matrózosra pingálták a termeket, a tereket, a folyosókat, életre keltették az utcai **vitrineket**. Ja, és azt tudjátok, hogy hány éves a kapitány? A **felnőttek** azt is megtudhatják a vendégeiktől...”

1996-ban indult a bábszínész-képző stúdió, ahol összesen tizennégyen kaptak oklevelet.

2020-ban Kiss Ágnes lett az új igazgató, Schneider Jankó pedig a művészeti vezető.

A színház utcafrontján nyolc vidám vitrin található, melyek az aktuális előadásokról adnak hírt a járókelőknek.

A *Hány éves a kapitány?* sorozat keretében havonta tartanak felnőtteknek szóló vendéglőadást.

- Lumiii!!! Te, ütődött bádognakna!
Hagyd már abba a szófo...

A honlap szerint a társulat
összetétele jelenleg: 11 hölgy,
9 úr, 50 kávé, 10 tea, 7 plakát,
70 szöveggönyv, 130 kellék, 10
tyúk és 4 gitár.

János Vitéz mobilon felhívja
a színészeket. Vészhelyzet,
mindenki sürgősen
jöjjön le a színpad mögé!

Jól tudja, onnan,
hátról szeretik
nézni az előadást.

„Jól van, na! Az én történetem
most véget ér, de a színházé
folytatódik! A víz hömpölyög
tovább a tenger felé...”

A fény elhalkul. A huszárkard
kettétörik és kivágódik az ajtó.
Mint amikor átszakad a gát,
gyerekek özönlének a terembe.
Birkóznak a helyekért,
fészkelődnek, a nyakukat
nyújtogatják.

- Indul a buli! - kurjant János Vitéz. - Készen álltok, drága halpusztító barátaim?

- Nem! Nem! Soha! - tiltakoznak remegve a matrózok.

- Megpróbálnak elpucolni, de az öreg huszár a színpadra löki őket.

- Pistike, ne kiabálj! - kiabál egy felnőtt a félhomályban.

- Egyél csipszet, ne csörögj! - oktat egy másik.

Izzó fénynyaláb. Két csíkos pólós báb áll zavartan a színpadon. Toporognak, görnyedeznek, böködik egymást a könyökükkel. Egyszerre kihúzzák magukat és rumos hangon felkiáltanak:

„HA TÖRIK, HA SZAKAD,
A KULTÚRA TERJESZTVE LESZ!”

IDŐPATAK

1942

A 82. sz. Zrínyi cserkészcsapat első báb előadása.

1946

A János Vitéz c. előadással megszületik Szegeden a Bábszínház.

1949

A Kamara Bábszínház új helyet kap a Dózsa György utcában.

1954

A társulat helyhiány miatt feloszlik.

Együttműködést kötnek a Szabadkai Gyermekszínházzal.

1957

Atadják az új, korszerű színháztermet.

1987

Megnyílik a Kamaraterem.

2009

A Kövér Béla Bábszínházban elindul a bábszínházi stúdió.

1996

A bábszínház önálló, városi fenntartású intézmény lesz.

1994

Kövér László veszi át a színház vezetését.

1960

A társulat Szegedi Bábszínház néven szerepel tovább.

1964

2010

Kis Ágnes lesz az igazgató óriásbábokkal vonulnak a városban.

2020

Az első Színkép fesztivál.

2021

SZÖVEGFORRÁS

Dr. Juray Imre – Kövér László – Dr. Lénárt Béla (szerk.):
„50” éves a szegedi bábszínház, Szeged, 1996.

Emlékkönyv a Kövér Béla Bábszínház 55 éves évfordulójára, Szeged, 2001.

Dr. Gyuris György: 65 éves a Kövér Béla Bábszínház, Szeged, 2011.

Kiss Ágnes interjúja Tóth Andreával (kézirat).
Jászay Tamás és Kettinger Laura Beáta interjúja
Kövér Lászlóval (kézirat).

A NAGY LÖTTY, avagy szülinap a bábszínházban

75 éves a Szegedi Bábszínház

Kiadta a Kövér Béla Bábszínház
Szeged, 2022

Felelős kiadó: Kiss Ágnes, igazgató

Nyomdai munkálatok: Kapitális Kft.
Felelős vezető: ifj. Kapusi József

© Kollár Árpád, 2022

© Grela Alexandra, 2022

© Kövér Béla
Bábszínház, 2022

Köszönet mindenkinek
a jubileumi kötet elkészítésében
nyújtott segítségért,
külön köszönet
Kettinger Laura Beátának,
az archívum gondozásáért.

Minden jog fenntartva!
ISBN 978-615-01-5718-4

- 1 Kónya Ábel
(grafikai terv, nyomdai előkészítés)
- 2 Grela Alexandra (illusztráció)
- 3 Schneider Jankó
(művészeti vezető, ötletgazda)
- 4 Kollár Árpád (szöveg)
- 5 Kiss Ágnes (igazgató, ötletgazda)
- 6 Szekeres Nikoletta (szerkesztő)

Kollár Árpád a szöveg megírása idején Térey János
alkotói ösztöndíjban részesült.

www.szegedibabszinhaz.hu

A KIADVÁNY MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTA:

Szeged
Megyei Jogú
Város

